



Seda enam et „Kabarees“ tegid kaasa ka draamanäitlejad (eriti Priit Võigemast, esiplaanil), võinuks lavastaja püüda oma käsutuses olevat ressursi kasutada intrigeerivamalt, küsides endalt: mis oleks, kui teeksime seekord hoopis teistmoodi „Kabaree“? Siim Vahur

## Elu on kabaree, kas tead

Algus lk 37.

Sally lavapartnerite puhul näib, nagu oleks Rootsi lavastustiim meelega püüdnud luua „Kabareest“ omamoodi Eesti versiooni, kus hakkaja naise kõrval on üsna ebamäärased ja iseloomutud mehed. Estonia teatri publik on enamasti juba küllalt küpses eas ja on niisiis ära teeninud, et muusikalis kätkevad kultuuriloolised viited avaneksid kogu oma eheduses. Lavastuses on Clifford Bradshaw (Kaarel Targo või Kalle Sepp), Sally lähenemiskatsetele alluv edasipüüdlik kirjanik, üsna väheütlev tegelane. Kes on näinud filmi, teab aga, et tegelikult on Cliffi tegelaskujus peidus palju enamat. Eriti Kalle Sepa kehastatuna mõjus Cliff isikuna, kes, juuksetukk kammitud ja portfell näpu otsas, suundub parasjagu aktsionäride koosolekule, sellal kui tegelikult tuikleb

Cliffi rinnus algaja erootikakirjaniku tundlik hing. Miks saadavad aga vabameelsed noormehed Cliffile muudkui vanade aegade mälestuseks nii südamlikke tervitusi? Kui filmis paneb Cliffi, Sally ja ühe parun Maxi *ménage à trois* komberuumi tõsiselt proovile, siis seda ümaram ja hillitsetum on selle kõrval Estonia lavastuse Mustamäe paneelmajade stiilis erootika.

Seda, et värvikas element lavastuses täiesti puuduks, muidugi ka ei saa öelda. Konferansjee ehk Priit Võigemast või Kaarel Targo olnuks oma platvormkingadel näiteks 1970ndate New Yorgi vabameelses Greenwich Village'is üle linna Vinskid. Sealne rahvas ei vajanud vist siiski rahu- ja üksteisemõistmise sõnumi edastamiseks mitmes võõrkeeles esinevat vanamoodsat konferansjeed. Seega, mine võta kinni, kus või mis ajas on Rootsi lavastustiim otsustanud „Kabareest“ pajatada. Sellal kui vaataja kukalt kratsib, troonib aga konferansjee oma kõrge poodiumi otsas, mis on lavaruumi otstarbekalt ära kasutava

elemendina õnnestunud valik, ja muudkui piilub, kuidas allpool hargneb Sally ja Cliffi lugu või preili Schneideri ja härra Schultz'i elusügisene õnneotsing.

„Kes pagan on veel preili Schneider ja härra Schultz?“ küsib see, kes on näinud „Kabareed“ filmina. Filmis preili Schneider vaid vilksatab, lavaversioonis hargneb temaga seoses aga omaette tundeüllane tegevusliin. Juuli Lille ja Mart Lauri lavapaar oli esietendusel üles astunud Katrin Karisma ja Jassi Zahharoviga võrreldes isegi õnnestunum, sest puuviljapoodi (*fruit shop*)\* pidavale härra Schultzile jagus selles veidi elaanu, mis aitas muidu peale tikkuvale ja kangesti venivale halemeelsusele prundi ette lüüa. Niisugune naer läbi pisarate pole muusikali žanris sugugi ebatüüpiline. Õigupoolest on 1950ndate ja 1960ndate tuntumad muusikalid enamasti just traagilise alatooniga, olgu jutt „Viiuldajast katusel“ või pealtnäha ülihelgest „Helisevast muusikast“.

Sellal kui tegelased ennast otsivad, nõuab karm aeg Saksamaal oma.

Natsiteemast ei saa „Kabareed“ lavastades muidugi mööda minna, ehkki samal ajal on küsitav, kas teatritükk pakub niivõrd keerulise probleemi käsitlemiseks ikkagi piisavalt algmaterjali. 1972. aasta filmis on Saksamaa allakäik edasi antud suuremas osas vihjete keeles, sellal kui rootslaste tehtud Estonia lavastuses sammuvad Kit Kati klubi lahti riietunud asukad lõputseenis suisa gaasipilve. Praegu on moes lisada ajalooündmustele muuseumlikult äraseletavad sildid. Kui aga keegi tõesti veel ei tea, mis juhtus Saksamaal aastatel 1933–1945, siis muusikalilava ei peaks olema koht, kus sellest esimest korda teada saadakse.

„Kabaree“ ei pruugi olla Estonia muusikalide või operettide seas just kõige nõrgem lavastus, aga siiski tuleb seda pidada mõnes mõttes käest lastud võimaluseks. Estonia „Kabaree“ joonib taas alla veelahkme, mis laiub meil muusika- ja sõnateatri vahel. Kui sõnateatris on küllalt tugevasti esindatud ka see suund, kus tabudest üle astudes publikut raputatakse, siis muusikalavastustes kipume ikka nägema pigem visuaalsetes stampides kinni olevat püüdlikku esitust kui julget tõlgendust. Seda enam et „Kabarees“ tegid kaasa ka draamanäitlejad (eriti Võigemast), võinuks lavastaja püüda tema käsutuses olevat ressursi kasutada intrigeerivamalt, küsides endalt: mis oleks, kui teeksime seekord hoopis teistmoodi „Kabaree“? Estonia puhul näib olevat saanud tavaks, et lavastajad tulevad ja lähevad, mistõttu teatril pole välja kujunenud ka oma selget lavastuslikku suunitlust.

Huvitava faktina olgu nimetatud, et 1920. ja 1930. aastatel oli kabareeks kutsutav muusikaline-teatraalne meelelahutus vägagi levinud ka Tallinna restoranides. Niipea kui Vabadussõja-aegsed viinamüügipiirangud läbi said, läks Tallinna lõbustusasutustes lahti tants ja trall. Linnavõim, kellele kabareed alati pinnuks silmas olid, pidas linnarahva kõlbluse üle hoolega valvet ja isegi keelustas aastatel 1924–1925 mõneks ajaks kabareede pidamise. Ükskõikseks ei ole kabareed niisiis jätnud kunagi kedagi, nagu huviline võib täpsemalt lugeda Kalervo Hovi põhjalikust raamatust „Kuld Lõvi ja Kultase ajal. Tallinna restoranikultuuri ajalugu 1918–1940“ (2017).

\* Vt Wikipedia artikkel „Fruit (slang)“. [https://en.wikipedia.org/wiki/Fruit\\_\(slang\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Fruit_(slang))



Eesti  
Sõjamuuseum  
KINDRAL LAIDONERI MUUSEUM

Näidislahing Vabadussõjast  
„AASTAPÄEVA AUKS“  
pühapäeval 18. II kell 12  
Eesti sõjamuuseumis

Avatud R–P kl 11–18

TALLINNA JAANI KIRIKU GALERII  
Tallinn, Vabaduse väljak 1

ANDRUS RÕUK  
ISIKUNÄITUS „MAALILM“  
kuni 3. III

Kirik avatud T–R kl 10–16, K kl 10–18



GALERII TRUUS

Tallinn, Lühike jalg 5

TANEL VEENRE  
„LUUL“  
Ehted, viled & huuled  
kuni 17. II

Avatud N kl 14–18, R kl 14–18, L kl 12–16



Eesti  
Lastekirjanduse  
Keskus

Tallinn, Pikk 73

LÄTI KUNSTNIKU ARTA  
OZOLA-JAUNARÄJA RAAMATU-  
ILLUSTRATSIOONIDE JA POSTMARGI-  
PILTIDE NÄITUS „PILDILUGU“

kuni 2. III

Avatud E–R kl 10–18, L 10–16  
[www.elk.ee](http://www.elk.ee)